

Posudek oponenta bakalářské práce

Studijní program: **Politologie**

Studijní obor: **Politologie**

Akademický rok: **2012/2013**

Název práce: **Způsob volby prezidentů a jejich kompetence: případová studie změny systému volby prezidenta České republiky**

Řešitel: **Kristýna Woloszczuková**

Vedoucí práce: **Ing. Petr Vymětal, Ph.D.**

Oponent: **Ing. Martin Kuta**

	Hlediska	Stupeň hodnocení
1.	Stupeň splnění cíle práce	3
2.	Logická stavba práce	3
3.	Práce s literaturou, citace	2
4.	Adekvátnost použitých metod	3
5.	Hloubka analýzy ve vztahu k tématu	3
6.	Vlastní přístup k řešení	1
7.	Formální úprava práce	1
8.	Jazyková a stylistická úprava práce	3

Konkrétní připomínky a dotazy k práci:

Předložená bakalářská práce Kristýny Woloszczukové se věnuje dle mého mínění aktuálnímu a pro Českou republiku velice významnému tématu. Autorka si klade naprosto legitimní otázky, jejichž zodpovězení v českém prostředí nabylo na významnosti v souvislosti se zaváděním přímé volby prezidenta. Ačkoli z hlediska ústavního práva nedojde k posílení prezidentské role v systému, politologická analýza by se měla zaměřovat i na případy „co kdyby“. Z tohoto pohledu se domnívám, že práce má svou nespornou hodnotu – autorka se snažila postihnout možné změny postavení prezidenta v souvislosti se změnou způsobu jeho volby. Autorka si k vypracování práce zvolila metodu komparace dvou středoevropských systémů – České republiky a Slovenska. Výběr slovenského případu jako reference k možným změnám v České republice považuji za šťastný. Jedná se nejen o geografickou a historickou blízkost obou zemí, ale i o podobné důvody a okolnosti zavedení přímé volby prezidenta. K práci mám ovšem připomínky faktického, ale hlavně metodického, výzkumného a argumentačního charakteru. Autorka se dle mého mínění měla více pustit do analýzy prezidentské „politiky“ v obou zemích. Autorka pracuje pouze s ústavními texty (s odkazem na Kyselův článek), a naprosto opomíjí, že reálné vládnutí se nenachází v ústavě. Ignoruje tak posílené postavení prezidenta v českém případě (plynoucí již z prvorepublikové tradice, kterou se vůbec nezabývá). To autorku vede k podle mě fakticky správnému konstatování v závěru, že postavení (formální, ústavní) prezidenta se soudě podle pravomocí nezmění (s. 38). Autorka se ale nevypořádává s otázkou, jaký vliv bude mít přímá volba (a z ní plynoucí původní legitimita) prezidenta na neformální postavení prezidenta. Česká tradice posledních dvaceti let ukázala, že prezident hraje značnou roli v běžné domácí politice (není třeba chodit pro příklad daleko – prezident zasahuje do přežití jednotlivých vlád). Obdobně na Slovensku se formálně nezměnilo postavení prezidenta, ale současný prezident je známý svou politickou blízkostí konkrétní straně a některé ústavní dané prezidentské pravomoci jsou touto blízkostí ovlivněny (prezidentovo dvouleté nejmenování generálního prokurátora). V teorii poloprezidentských systémů ve střední a východní Evropě se vede diskuze o povaze prezidenta jako mediátora, nebo arbitra politických sporů a prezidentská nestrannost a nezávislost. Vlastní neodvozená legitimita i bez ústavních pravomocí může prezidenta motivovat k vlastní aktivní (aktivistické) politice a záležitosti, v čí prospěch. A to by podle mě mělo být stěžejním bodem práce. K tomuto pojetí práce autorka podle mého soudu dospěla na základě špatně stanovené teorie postavení prezidenta v systému. Autorka se v tomto ohledu vůbec nevypořádává s díly klasiků v politologii – především Duvergerových. Autorka předpokládá, že přímá volba prezidenta znamená posun k poloprezidentskému systému (s. 38). Jak prezidentský, tak i poloprezidentský systém charakterizují především prezidentské pravomoci a jeho vztah k vládě (potažmo pozice v moci výkonné). Přímá volba je pouze podmínkou nutnou (a středo- a východoevropská zkušenost ukazuje, že ne nutnou), nikoli postačující. Přímá volba má vliv na legitimitu prezidenta; na (formální) povahu systému nemá žádný vliv. Neformální povahou systému, na kterou přímá volba vliv má, se ale autorka, jak jsem naznačil výše, nezabývá. Domnívám se, že by práci prospěla lepší struktura textu. Odstavce na sebe mnohdy logicky nenavazují a čtenář tak ztrácí nit výkladu. Obdobně si myslím, že by text potřeboval stylistické uhlazení a usazení do vědeckého stylu. Přes výše naznačené nedostatky si cením aktuálnosti práce. Stejně tak oceňuji fakt, že se autorka pustila do analýzy ústavních zákonů. Jako výslednou známku navrhuji dobře. Případné otázky k obhajobě: 1) Autorka konstatuje, že se postavení prezidenta na Slovensku a v České republice liší (s. 35). Postavení prezidenta Slovenské republiky vyplývá mimo jiné i z odlišného uspořádání slovenského parlamentu. V čem plní slovenský prezident roli „druhé komory“? 2) K čemu slouží možnost prezidenta rozpustit parlament v poloprezidentských systémech (s. 9)?

Závěr: Bakalářskou práci **doporučuji k obhajobě.**

Navrhovaná výsledná klasifikace práce: **3**

Datum: 24. 10. 2012

Ing. Martin Kuta
oponent práce